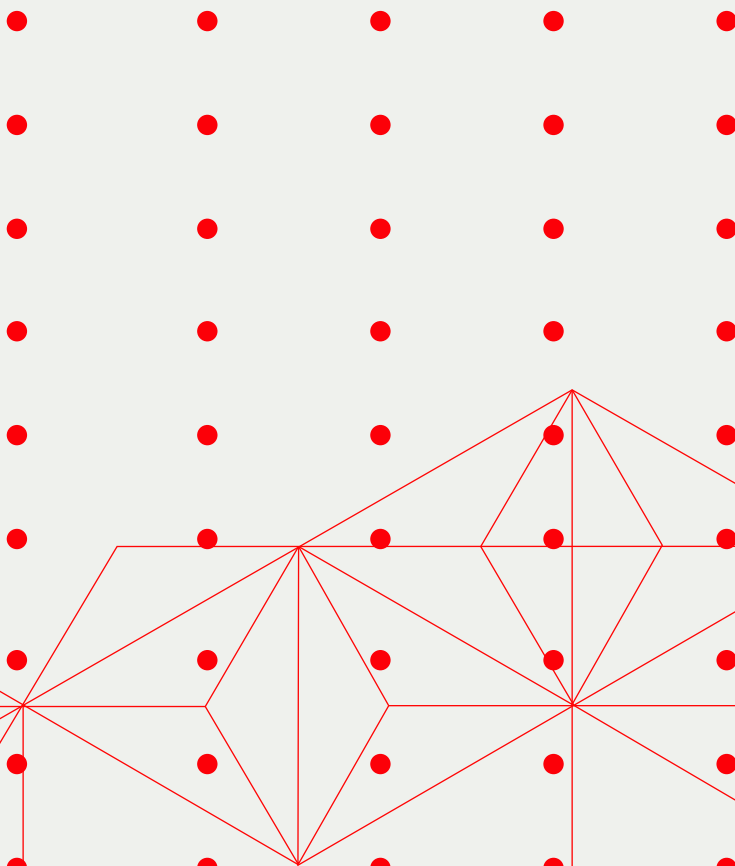
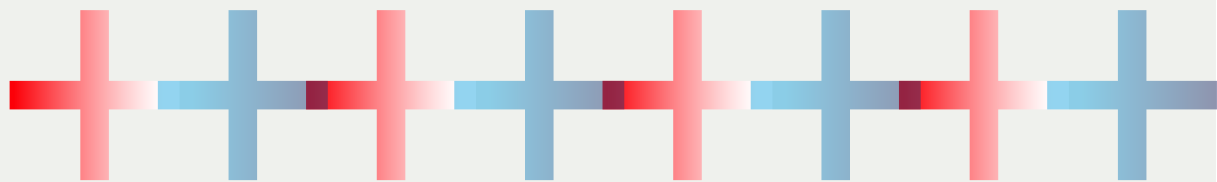

**Jaarverslag
Rekenkamer Venlo
2015**

**SECRETARIAAT
REKENKAMER VENLO**

**Secretaris
Yvon van Geel
y.vangeel@venlo.nl**

**Adres
Postbus 3434
5902 RK Venlo**

**Telefoonnummer
077 – 359 9642**

**Website
www.gemeenteraad.venlo.nl/rekenkamer**

**SAMENSTELLING
REKENKAMER VENLO**

**Externe voorzitter
Karin van den Berg**

**Leden
William van Deursen
Leon van den Beucken
Peter van Crooy
John Spijksma**

Inhoudsopgave Jaarverslag rekenkamer Venlo 2015

- 1 Rekenkamer Venlo**
  - Missie en doelstellingen
  - Vernieuwing
  - Samenstelling rekenkamer
  - Reglementen en voorschriften
  - Overleg en afstemming

- 2 Onderzoeken**
  - Inleiding
  - Selectie
  - Afgerond onderzoek Villa Flora 2015
  - Rekenkamerbrief Kazerne
  - Groot onderzoek Grondbeleid

- 3 Bedrijfsvoering en middelen**
  - Bedrijfsvoering
  - Financiële verantwoording 2015

1. Rekenkamer Venlo

Wat is de opdracht en de missie van de rekenkamer, en wat zijn de spelregels?
Een korte toelichting op het functioneren van de rekenkamer Venlo en de belangrijkste recente wijzigingen.

Missie en doelstellingen

De rekenkamer wil zichtbaar maken hoe publiek geld wordt besteed en of de voorgenomen doelstellingen van de gemeente ook daadwerkelijk worden bereikt.

De missie van de rekenkamer luidt als volgt:

De gemeentelijke rekenkamer Venlo wil bijdragen aan het toetsen en verbeteren van de doelmatigheid, de doeltreffendheid en de rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde beleid en beheer.

Met haar producten wil de rekenkamer de rol van de raad als controleur en kadersteller versterken. De rekenkamer richt zich daarbij op de evaluatie van het gevoerde beleid, maar voert sinds kort ook ex ante onderzoek uit.

Door middel van objectief feitenonderzoek wil de rekenkamer Venlo bijdragen aan:

- Een doelmatige (efficiënte) besteding van publieke middelen en een doeltreffend (effectief) beleid;
- De kwaliteit van het lokale openbaar bestuur;
- Een goed functionerende lokale democratie;
- Een transparant gemeentelijk functioneren en publieke verantwoording daarover.

Deze objectiviteit vereist een hoge mate van onafhankelijkheid, die verankerd is in de formele positie en bevoegdheden van de rekenkamer.

Vernieuwing

De rekenkamer is direct na het aantreden van de nieuwe raad in 2014 van start gegaan met de doorontwikkeling van de werkwijze. Vernieuwend daarbij is dat de rekenkamer Venlo er expliciet voor kiest om dicht op de politieke actualiteit te gaan zitten. Doel daarbij is het zo goed mogelijk aansluiten van het rekenkameronderzoek op de vraag van de raad. Dit ter vergroting van de bruikbaarheid van het onderzoek voor de raad én het college.

Insteek daarbij is dat de rekenkamer een verbeterkamer wil zijn, en geen afrekenkamer. Transparantie en heldere communicatie zijn in dat opzicht van groot belang. Om die reden kiest de rekenkamer ervoor om elk kwartaal een nieuwsbrief uit te brengen.

Samenstelling rekenkamer

De rekenkamer Venlo bestaat uit drie externe leden (waaronder de voorzitter) en drie vaste raadsleden. De rekenkamer wordt ambtelijk ondersteund door Yvon van Geel, secretaris.

De rekenkamer kende in 2015 de volgende samenstelling:

1. Karin. van den Berg	Voorzitter
2. William van Deursen	Plv voorzitter
3. Vacature	Extern lid
4. Leon van den Beucken	Raadslid
5. Peter van Crooy	Raadslid
6. John Spijksma	Raadslid

In verband met opzegging van Wil Lindelauf in juni als extern lid is in oktober 2015 de wervingsprocedure gestart. Met ingang van februari 2016 is Emiel Broere benoemd als het nieuwe extern lid van de rekenkamer.

Reglementen en voorschriften

Oktober 2015 is de Verordening op de Rekenkamer door de raad vastgesteld. De rekenkamer heeft verder ook in oktober 2015 het nieuwe Reglement van Orde en het Onderzoeksprotocol vastgelegd. Wat is er gewijzigd?

Met de vaststelling van de verordening wordt de procedure bestuurlijk wederhoor weer formeel toegepast door de rekenkamer.

Overleg en afstemming

De rekenkamer vergadert één keer per maand op de derde dinsdagavond van de maand 19.00 tot 21.00 uur. De vergaderingen van de rekenkamer zijn besloten. Van de vergaderingen wordt een beknopt zakelijk verslag gemaakt in de vorm van besluiten en afspraken.

De voorzitter en secretaris voeren maandelijks werkoverleg. Op ad hoc basis voeren zij (individueel en/of gezamenlijk) overleg met leden van het college van B&W, de directie, het ambtelijk management en de concerncontroller.

2. Onderzoeken

Inleiding

De rekenkamer heeft een onafhankelijke positie binnen de gemeente. Dit betekent dat de rekenkamer zelf bepaalt welke onderwerpen worden onderzocht en hoe het onderzoek wordt ingericht en uitgevoerd. Jaarlijks organiseert de rekenkamer een rondje langs de fracties om nieuwe onderwerpen op te halen. Verder staat het de raad, college, organisatie en inwoners vrij om de rekenkamer te allen tijde een verzoek te doen om een onderzoek uit te voeren. Alle aangedragen suggesties en ingekomen verzoeken worden in de rekenkamer besproken en afgewogen. Op alle suggesties en verzoeken wordt een reactie gegeven.

De rekenkamer laat zich bij haar keuze van onderwerpen niet alleen leiden door verzoeken van derden, maar houdt zelf ook bij wat er speelt binnen de gemeente Venlo. De rekenkamer maakt met behulp van enkele richtinggevende criteria een afweging welke onderwerpen voor onderzoek in aanmerking komen en stelt op basis van deze selectie het nieuwe jaarplan op.

Deze criteria zijn:

- Financieel belang;
- Maatschappelijk belang.
- Mate van twijfel over het functioneren van de uitvoering.
- Mate van risico voor doeltreffendheid en/of doelmatigheid.
- Leereffect voor de toekomst.
- Mate van geschiktheid voor rekenkameronderzoek.

Daarnaast houdt de rekenkamer rekening met de volgende aspecten:

- Spreiding over beleidsterreinen.
- Mate van bruikbaarheid voor de raad.
- Juiste timing.

Onderzoeken in 2015

Om ideeën voor nieuwe onderzoeksonderwerpen op te doen is in april en mei 2015 door de rekenkamer het rondje langs de fracties gehouden. De rekenkamer heeft – mede op basis van het rondje fracties - gekozen om de volgende onderwerpen op te nemen in het programma voor 2015 en 2016:

1. Grondbeleid: groot onderzoek.
2. Kazerneterrein; rekenkamerbrief.
3. Belevingsonderzoek herindeling & dienstverlening; Quick Scan.

Medio 2015 is het rekenkameronderzoek Villa Flora opgeleverd aan de raad. In september 2015 is de rekenkamerbrief Kazerneterrein aangeboden aan de raad. Een korte toelichting. Het onderzoek naar het Grondbeleid is eind 2015 gestart.

Afgeronde onderzoek Villa Flora 2015

Eind 2014 is de rekenkamer gestart met het onderzoek naar Villa Flora.

Met dit onderzoek is beoogd om inzicht te bieden in de huidige inhoudelijke stand van zaken, het toekomstperspectief, kwantificeren van de financiële positie, en de daarbij behorende risico's van de verdere exploitatie van Villa Flora voor de gemeente Venlo.

Het onderzoek is op 24 juni 2015 ter vaststelling aangeboden aan de raad.

Vraagstelling

De centrale vraagstelling van het onderzoek was:

1. Welke doelstelling werd met het project Villa Flora beoogd? In hoeverre zijn deze gerealiseerd en zo nee, welke besluiten zijn genomen om deze alsnog te realiseren?   2. Op welke wijze is er over Villa Flora gerapporteerd en hoe zijn de financiële gevolgen en risico's verwerkt in de financiële stukken van de gemeente Venlo?   3. Op welke wijze heeft de gemeenteraad van Venlo haar kaderstellende en controlerende rol inzake Villa Flora ingevuld?

Het onderzoek was daarmee gericht op de gemeente Venlo en de verbonden partij "Exploitatiemaatschappij Villa Flora BV" in de rol van vennoot. Het onderzoek richtte zich daarmee niet op de positionering van de andere deelnemende gemeenten nog op de intergemeentelijke samenwerking in dezen.

Besluitvorming

Op 24 juni is de raad akkoord gegaan met deze conclusies en aanbevelingen.

Besloten is om:

1. De conclusies en aanbevelingen zoals verwoord in het onderzoeksrapport Villa Flora d.d. 27 mei 2015 te onderschrijven en over te nemen.
2. Aan het college van B&W opdracht te geven om de aanbevelingen van de rekenkamer voor het college uit te voeren.

Rekenkamerbrief Kazerneterrein; afgerond 2015

De gemeenteraad heeft bij het rondje fracties aangegeven graag bijstand te willen ten behoeve van de besluitvorming over de gebiedsontwikkeling Kazernekwartier en de Overeenkomst. De rekenkamer heeft de raad deze ondersteuning aangeboden door middel van een rekenkamerbrief. Deze brief is in september 2015 aangeboden aan de raad.

Doelstelling

Het doel van de rekenkamerbrief is om inzicht bieden in welke informatie de gemeenteraad nodig heeft om tot een zorgvuldige afweging te komen. De raad kan immers alleen besluiten als zij adequate informatie krijgt aangedragen door het college van B&W, waarbij raadsleden op basis van deze informatie een politieke afweging kunnen maken. De informatie dient juist, volledig en tijdig aan de gemeenteraad te worden verstrekt.

Checklist

Deze rekenkamerbrief is los van de voorbereiding van het raadsvoorstel opgesteld en vormt een handleiding voor raadsleden aan de hand waarvan zij het raadsvoorstel kunnen lezen en beoordelen. Idealiter blijkt elke vraag die in de rekenkamerbrief wordt opgeworpen in het raadsvoorstel of de bijbehorende stukken te worden beantwoord.

De rekenkamerbrief is daarmee vooral bedoeld als checklist die behulpzaam kan zijn bij de behandeling van het voorstel in de raad die staat gepland in het eerste kwartaal van 2016. Daar waar lacunes optreden, vormt de rekenkamerbrief een hulpmiddel voor de raad en het college van B&W om zich op de behandeling van het voorstel door de raad voor te bereiden. Daarnaast heeft de rekenkamer in september nog een algemene checklist voor Grote Projecten aan geboden aan de raad.

Groot onderzoek Grondbeleid: start eind 2015

Bij de raad is al langere tijd een zekere bezorgdheid over het grondbeleid en het grondbedrijf van de gemeente Venlo. Ook over de informatievoorziening met betrekking tot de grondexploitaties en de financiële positie van het grondbedrijf. Tijdens de gesprekken die de rekenkamer medio 2015 heeft gevoerd met de raadsfracties werd het onderwerp 'grondbedrijf' nadrukkelijk genoemd bij de meerderheid. Om die reden heeft de rekenkamer het grondbeleid als groot onderzoek opgenomen in het onderzoeksprogramma 2015-2016.

Doel van het onderzoek

De gemeenteraad van Venlo wil met dit onderzoek inzicht krijgen in het beleid en de praktijk ten aanzien van het grondbedrijf en grondexploitaties in de gemeente Venlo, en in de exploitaties waar de gemeente in participeert. Verder is de wijze waarop de raad wordt geïnformeerd, kaders kan stellen en hoe aan de raad verantwoording wordt afgelegd, benoemd als onderwerp van onderzoek.

Onderzoeksvragen

Door de rekenkamer zijn bij dit onderzoek de volgende hoofdvragen geformuleerd:

- a. Inzicht verkrijgen in het beleid, de verantwoording en uitvoering van de grondexploitaties. Beleid en de verantwoording (verhouding gemeenteraad en college) en het niveau van de uitvoering (verhouding college en ambtelijke organisatie);
- b. Inzicht verkrijgen in de parameters in relatie tot de waardering van de verschillende complexen: de niet in exploitatie zijnde complexen, de in exploitatie zijnde complexen en de overige complexen;
- c. Inzicht verkrijgen in vraag- en aanbod in theorie (marktanalyse, contingent provincie) en de praktijk (exploitatieplannen in relatie tot de werkelijke aan- en verkopen).

Opzet en planning

Eind 2015 is gestart met het onderzoek. Bij de start van het onderzoek zijn werkafspraken gemaakt met gemeentesecretaris Piet Lucassen en de direct betrokkenen. Op 1 december 2015 jl. is een brede Kick Off gehouden voor de ambtelijke organisatie. Medio november is het dossieronderzoek gestart. Eind december 2015 kan het dossieronderzoek worden afgerond en worden de voorbereidingen getroffen voor de gesprekken met bestuur en organisatie. De interviews en het werkatelier met de raad staan gepland in januari. Bedoeling is om het onderzoek nog voor de zomervakantie van 2016 op te leveren.

Het onderzoek heeft betrekking op de periode 2010 – 2015 en richt zich op het grondbedrijf van de gemeente Venlo. Toekomstige ontwikkelingen worden in het onderzoek geschetst. Ook de deelnemingen en participaties van de gemeente Venlo worden geschetst. De relatie met de gemeente wordt in beeld gebracht, maar vormen verder geen object van onderzoek.

Bij dit onderzoek worden de grondexploitaties van vijf projecten als steekproef onderzocht. Daarbij gaat het om: Q4, Venlo Centrum Zuid, Kazernekwartier, Centrumplan Blerick en Masterplan Arcen, Velden, Lomm.

3. Bedrijfsvoering en middelen

Bedrijfsvoering

Het secretariaat van de rekenkamer is gehuisvest in gebouw A van het Kazerneterrein aan de Garnizoenweg 3 in Venlo-Blerick. Het gaat hier om een tijdelijke huisvesting tot het moment dat de nieuwbouw van het stadskantoor gerealiseerd is. De secretaris is om organisatorisch-technische redenen ondergebracht bij de raadsgriffie van de gemeente Venlo.

De rekenkamer beheert een eigen sub pagina op de website van de gemeente Venlo: www.gemeenteraad.venlo.nl/rekenkamer. Naast algemene informatie, actualiteiten en het vergaderschema worden op deze pagina de onderzoeksrapporten en jaarverslagen van de rekenkamer geplaatst. Daarnaast brengt de rekenkamer elk kwartaal een nieuwsbrief uit.

Financiële verantwoording 2015

In de begroting 2015 is voor de rekenkamer een (structureel) budget opgenomen van € 101.160,- (exclusief personeelskosten en btw). Hieronder vindt u een gespecificeerd overzicht van het budget en de kosten.

Begroting en rekening 2015	Begroot	Werkelijk
Onderzoekskosten	82.033	58.949
Diensten/uitbesteed algemeen	16.596	26.574
Studiekosten	1.417	0
Algemene kosten	1.114	2.404
Totaal	101.160	87.927 +13.233

Toelichting uitgaven 2015

De werkelijke uitgaven en de belangrijkste verschillen tussen begroting en werkelijkheid worden hier kort toegelicht.

Onderzoekskosten

Deze post is bedoeld voor onderzoek. Het onderzoek van de rekenkamer wordt extern uitbesteed. In 2015 is het budget aangewend voor: het onderzoek naar Villa Flora, de Brief Rekenkamer Kazernekwartier en het onderzoek Grondbeleid (eerste helft van het onderzoek, 50% van het onderzoek wordt geboekt op 2016).

Diensten/uitbesteed algemeen

De vergoeding van de externe voorzitter en de externe leden was in 2014 hoger dan geraamd. Dit heeft onder meer te maken met de extra bijeenkomsten die zijn gehouden in het kader van de sollicitatie procedure, maar ook vanwege de nieuwe werkwijze waarbij meer taken zijn belegd bij de begeleidingscommissie van het betreffende onderzoek (onder leiding van een extern lid). Op deze post is verder ook de ontwikkeling van de nieuwe huisstijl van

de rekenkamer geboekt en de kosten voor de kwartaal uitgave van de nieuwsbrieven van de rekenkamer.

Algemene kosten

Onder deze categorie worden de algemene kosten geboekt, waaronder het lidmaatschap van de NVRR, de Heidag van de rekenkamer en de plaatsing van de vacature extern lid rekenkamer.

Totalen 2015

In 2015 is € 13.233 van het onderzoeksbudget niet aangewend.

**SECRETARIAAT
REKENKAMER VENLO**

**Secretaris
Yvon van Geel
y.vangeel@venlo.nl**

**Adres
Postbus 3434
5902 RK Venlo**

**Telefoonnummer
077 – 359 9642**

**Website
www.gemeenteraad.venlo.nl/rekenkamer**

